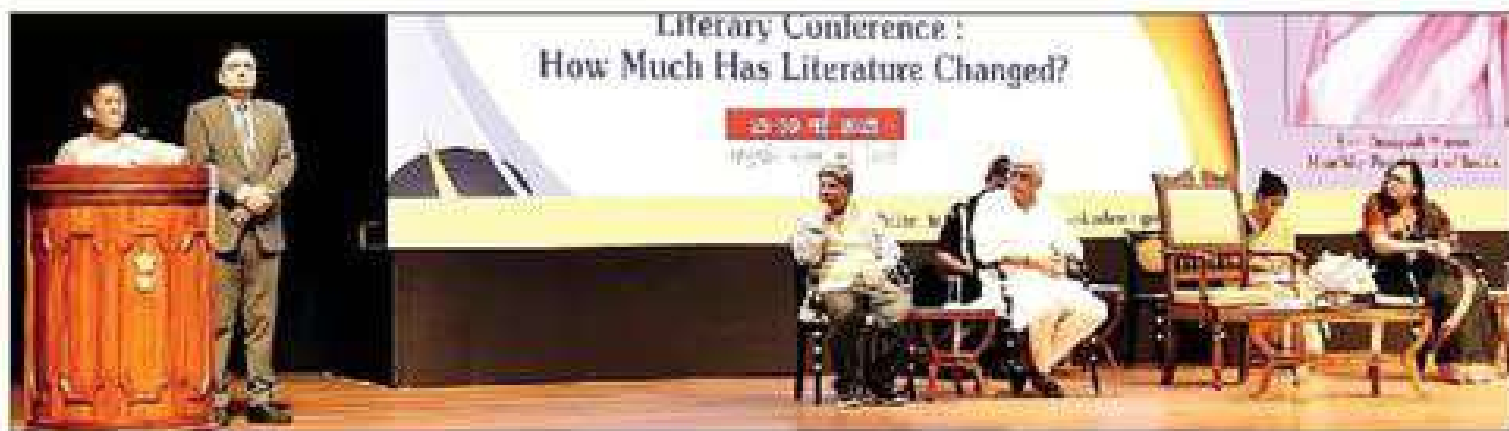

Literary Conference : How Much Has Literature Changed?

25-30 ਜੂਨ 2024
ਮੁਲਾਂਗੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਸਾਹਿਤ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਰੋਪਦੀ ਮੁਰਮੂ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ : ਮਿਸਕਦੀਪ ਭਾਟੀਆ

ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ 'ਚ ਸਾਹਿਤਕ ਮਿਲਣੀ ਕਰਵਾਈ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਰੋਪਦੀ ਮੁਰਮੂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਦਘਾਟਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 30 ਮਈ (ਮਿਸਕਦੀਪ ਭਾਟੀਆ)- ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਸੰਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ 'ਕਿਨਾ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਸਾਹਿਤ' ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਾਹਿਤ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਰੋਪਦੀ ਮੁਰਮੂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਭਵਨ ਸੰਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 140 ਕਰੋੜ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਘਰੂ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਖੇਲੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਅਨੰਤ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਅਤਾ ਦੀ ਘੜਕਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀਅਤਾ ਦੀ ਇਹੀ ਭਾਵਨਾ ਸਾਂਝੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਦੇਹਨਾ ਵਿਚ ਰਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੰਨਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸਾਹਿਤ ਮੇਰਾ ਹੀ ਸਾਹਿਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਪਬੰਸੂ ਦਾਸ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਠਾਕੁਰ, ਵਰੀਰ ਮੋਹਨ ਸੈਨਾਪਤੀ, ਕੰਗਾਧਰ

ਮੋਹਰ, ਪ੍ਰਵਿਰਾ ਰਾਏ ਆਦਿ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਸ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਉਪਦੇਸ਼ਾਤਮਿਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਅਨੁੱਖ ਰੂਪ ਨੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਨ ਬਦਲੇ ਹਨ, ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰਜੀਹਾਂ ਵੀ ਬਦਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਸਭਾਈ ਬਦਲਾ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਾਲ-ਰਹਿਤ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਭਿਆਚਾਰ ਥਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਜੋ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਸਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਜ ਦਾ, ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਸੀਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੀਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਾਡਲਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਸੰਭਿਆਚਾਰਕ

ਪੁਨਰਜਾਗਰਣ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਸੰਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੰਜਨਾ ਕੋਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮੋਹਰੀ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਨੇ ਕਈ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਫ਼ਲਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਕਾਦਮੀ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸਫ਼ਲਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦਾਹਰਨ ਵੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਮੇਲਨ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਂਝੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰੇਗੀ। ਸਥਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਿਤ

ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਧਵ ਕੇਸ਼ਿਕ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਰੋਪਦੀ ਮੁਰਮੂ ਦਾ ਅਤੇ ਸਿਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੰਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਉਦਘਾਟਨ ਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੰਧਾ ਦਿਲ ਸੇ' 'ਕਵੀ ਸੰਮੇਲਨ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਉਰਦੂ ਕਵੀ ਸ੍ਰੀ ਬੀਨ ਕਾਫ਼ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਧਵ ਕੇਸ਼ਿਕ ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਸਨ। ਕਵਿਤਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਵੀਆਂ ਵਿਚ ਰਣਜੀਤ ਦਾਸ (ਭਿਗਲਾ), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਮੋਰੀ ਦਈ (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ), ਦਿਲੀਪ ਭਾਵੇਰੀ (ਬ੍ਰਜਬਾਸੀ), ਅਰੁਣ ਕਮਲ (ਹਿੰਦੀ), ਮਹੇਸ਼ ਗਰਗ (ਹਿੰਦੀ), ਸ਼ਬੀ ਸ਼ੇਕ (ਕਸ਼ਮੀਰੀ), ਦਮਯੰਤੀ ਬੰਸੂਰਾ (ਸੰਤਾਲੀ) ਅਤੇ ਰਵੀ ਸੁਥਰਾਮਨੀਅਮ (ਤਮਿਲ) ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਕੇ. ਸੁਨਿਵਾਸ ਰਾਏ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਮੇਂਚ ਸੰਚਾਲਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਲਕਾ ਸਿਨਹਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।